

ગાંધીનગર સમાચાર

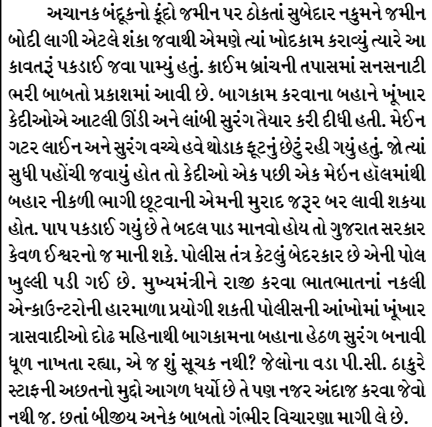
તા. ૧૩-૨-૨૦૧૨, બુધવાર

તંત્રી સ્થાનેથી.....

ખાળે કૂચા, દરવાજા મોકળા : 'સબ સલામત'ની પોલ ખોલતા સાબરમતીના ખૂંબાર કેદીઓ

સાબરમતી સેન્ટ્રલ જેલના ખૂંબાર કેદીઓએ ગુજરાત પોલીસની આબરુના ધજાગરા ઉડાડી દે એવું ભારે પરાક્રમ કરી બતાવ્યું છે. તોતિંગ દીવાલો પાછળની સવાધિક સુરક્ષિત ભેદકમાં કેદ પુરાયેલા ૨૬ જુલાઈ ૨૦૦૮ના કુખ્યાત સિરિયલ બ્લાસ્ટના ચોંદ આરોપીઓએ જેલમાંથી ભાગી છૂટવા માટે જેલના ઘાટ સિક્યુરિટી ઝોનમાં આવેલા 'છોટા ચકર' ના કંપાઉન્ડમાં જ સાડી બેતાલીસ ફૂટ લાંબી સુરંગ પોટી ત્યાં સુધી જેલ તંત્રને એની ગંધ સુધ્ધાં ન આવી તે જ ગુજરાત પોલીસની નીબર ભેજવાબદારીનું ઐતિહાસિક પ્રમાણપત્ર બની રહેશે. ચોવીસે કલાક વીઆઈપી સિક્યુરિટી પાછળ લાગી રહેતી રાજ્યની પોલીસ માટે આ એક યાદગાર કલંક કથા છે, જેનો દેશમાં જોડો જડવો મુશ્કેલ છે. દેશની અન્ય જેલોમાં પણ કેદીઓ ફરાર થયાના દાખલા બનતા રહ્યા છે, પરંતુ ત્યાં સીધેસીધા કોઈ ગાર્ડને ફોડીને અથવા જેલ તંત્ર સામે સશસ્ત્ર બળવો કરીને કેટલાક સ્થાનિક ભાથાભારે કેદીઓ ભાગી છૂટ્યા હોવાની ઘટનાઓ બહાર આવી છે. સાબરમતી સેન્ટ્રલ જેલનો આ કિસ્સો તો પાકિસ્તાનના આતંકવાદી કેમ્પોમાં તાલીમ લઈને આવેલા ખૂંબાર કેદીઓનો છે. જો જેલ સુબેદાર નકુમને છોટા ચકર પાસે પડેલી નાઈલોનની જાળ નજરે ન પડી હોત તો બદમાશ ત્રાસવાદીઓના પડવંત્રની તંત્રને છેક સુધી બહાર જ ન પડત. વાંલીબોલ રમવા માટે આપવામાં આવેલી નાઈલોનની જાળ મારફત આ કેદીઓ કપુતરોને ફસાવતા હતા પણ નજીકમાં જ આવેલ બેરેક નં. ૪/૨ની પાછળની ટાંકી નજીક દોઢ મહિનાથી સવાર સોજા બબ્બે કલાક કાળી મજૂરી કરી એમણે પોતાના સાથી ઈજનેર કેદીના માર્ગદર્શન હેઠળ ૧૬ ફૂટ ઊંડી અને ૨૬ ફૂટ લાંબી સુરંગ ખોદી કાઢી હતી.

અચાનક બંદુકનો ફૂટો જમીન પર ટોકતાં સુબેદાર નકુમને જમીન બોદી લાગી એટલે શંકા જવાથી એમણે ત્યાં બોદકામ કરાવ્યું ત્યારે આ કાનતરું પકડાઈ જવા પામ્યું હતું. કાઈ મંદાયાની તપાસમાં સનસનાટી ભરી બાબતો પ્રકાશમાં આવી છે. બાગકામ કરવાના બહાને ખૂંબાર કેદીઓએ આટલી ઊંડી અને લાંબી સુરંગ તૈયાર કરી દીધી હતી. મેઈન ગટર લાઈન અને સુરંગ વચ્ચે હવે થોડાક ફૂટનું છુંડું રહી ગયું હતું. જો ત્યાં સુધી પહોંચી જવાયું હોત તો કેદીઓ એક પછી એક મેઈન હોલમાંથી બહાર નીકળી ભાગી છૂટવાની એમની મુરાર જરૂર ભર લાવી શક્યા હોત. પાપ પકડાઈ ગયું છે તે બદલ પાડ માનવો હોય તો ગુજરાત સરકાર કેવળ ઈશ્વરનો જ માની શકે. પોલીસ તંત્ર કેટલું બેદરકાર છે એની પોલ ખુલ્લી પડી ગઈ છે. મુખ્યમંત્રીને રાજી કરવા ભાતભાતમાં નકલી એકાઉન્ટરોની ધારમાળા પ્રયોગી શકતી પોલીસની આંખોમાં ખૂંબાર ત્રાસવાદીઓ દોઢ મહિનાથી બાગકામના બહાને હેઠળ સુરંગ બનાવી ઘૂળ નાખતા રહ્યાં, એ જ શું સૂચક નથી? જેલોના વડા પી.સી. ઠાકુરે સ્ટાફની અછતનો મુદ્દો આગળ ધર્યો છે તે પણ નજર અંદાજ કરવા જેવો નથી જ. છતાં બીજાય અનેક બાબતો ગંભીર વિચારણા માગી લે છે.

ગાંધીનગરના બે દોડવીરોએ નવા વિક્રમ રચ્યા

ફૂટબોલ (મહિલા) હોકી (બોય) અને હેન્ડબોલમાં પણ ગાંધીનગરની ટીમોએ વિજય પતાકાઓ લહેરાવી

ગાંધીનગર, તા. ૧૨
૧૬ વર્ષથી નીચેની બહેનોના મિનિટ ૦૪ સેકન્ડ્સ ૮ સેકન્ડ્સ/સેકન્ડ્સમાં રમત ગમત યુવા અને સાંસ્કૃતિક -વૃત્તિઓ વિભાગ, ગાંધીનગરના ઉપક્રમે જિલ્લા વહીવટી તંત્ર અને મહાનગર પાલિકા, ગાંધીનગર દ્વારા રાજ્ય ક્લાની એલ્થેટીકસ ફાઇનલ સ્પર્ધાનું આયોજન સ્પોર્ટ્સ ઓથોરીટી ઓફ ઈન્ડિયા (સાઈ), સેક્ટર-૧૫, ગાંધીનગર ખાતે કરવામાં આવ્યું હતું. જે અંતર્ગત આજરોજ યોજાયેલ એલ્થેટીકસની ફાઇનલ સ્પર્ધામાં વર્ષ-૨૦૧૦ અને ૨૦૧૧ દરમિયાન નોંધાયેલ બેલ મહાકુબની વિવિધ સ્પર્ધાના રેકોર્ડ બ્રેક થયા હતા.

વિભાગમાં વર્ષ-૨૦૧૧માં ૪૦૦ મીટરની દોડની સ્પર્ધાનો રેકોર્ડ ૧ મિનિટ ૦૮ સેકન્ડ્સ હતો. આ દોડ પુરી કરી હતી. તેમજ આ વિભાગની ૫૦૦૦ મીટરની દોડનો વર્ષ-૨૦૧૧માં રેકોર્ડ ૨૦ મિનિટ ૧૫ સેકન્ડ્સ ૩ સેકન્ડ્સ/સેકન્ડ્સ હતો. આ રેકોર્ડ વર્ષ- ૨૦૧૨ની ૫૦૦૦ મીટરની દોડ પાટણની ખેલાડી કિલ્લ એન ગોસ્વામીએ ૧૮ મિનિટ ૫૨ સેકન્ડ્સ ૨ સેકન્ડ્સ/સેકન્ડ્સમાં પુરી કરી રેકોર્ડ બ્રેક કર્યો હતો. લોગ જમ્પનો વર્ષ- ૨૦૧૧નો રેકોર્ડ ૪.૫૨ મીટર હતો. આ રેકોર્ડ વર્ષ- ૨૦૧૨ના લોગ જમ્પની પાટણની ખેલાડી આશા ઠાકુરે ૪.૭૯ મીટરનો જમ્પ ફૂટને રેકોર્ડ બ્રેક કર્યો છે. વર્ષ- ૨૦૧૧માં ૪' ૧૦૦ મીટર રીલેનો

રેકોર્ડ ૫૭ મિનિટ ૭ સેકન્ડ્સનો હતો. જે આ વર્ષ આ સ્પર્ધાના ખેડા જિલ્લાના ખેલાડી રેનુબેન પરમાર, રેખા ડામોર, રમીલા ગમાર અને ગંગા રાઠવાએ ૫૭ મિનિટ ૨ સેકન્ડ્સમાં પુરી કરીને રેકોર્ડ તોડ્યો હતો. ૧૬ વર્ષથી ઉપરના ભાઈઓના વિભાગમાં વર્ષ-૨૦૧૦માં ૪૦૦ મીટરની દોડનો રેકોર્ડ ૪૯ સેકન્ડ્સ ૫૦ સેકન્ડ્સ/સેકન્ડ્સ હતો. વડોદરા સીટીના ખેલાડી મયૂર ડી. માલવિયાએ ૪૯ સેકન્ડ્સમાં પુરી કરી રેકોર્ડ બ્રેક કર્યો હતો. વર્ષ-૨૦૧૧માં લોગ જમ્પનો રેકોર્ડ ૬.૮૬ મીટર હતો. આ રેકોર્ડ ઘણાં જિલ્લાના ખેલાડી રાજા દોમનાને ૭.૨૯ મીટરનો જમ્પ મારી તોડી પાડ્યો છે. ૧૬ વર્ષથી ઉપરની બહેનોના વિભાગમાં વર્ષ- ૨૦૧૧માં ૧૫૦૦ મીટરની દોડનો રેકોર્ડ ૫ મિનિટ ૨૪ સેકન્ડ્સ ૯ સેકન્ડ્સ/સેકન્ડ્સ હતો. દોડ ઘણાંની ખેલાડી જેકેબ જીજીમોલેએ ૫ મિનિટ ૨૦ સેકન્ડ્સ હતો. આ રેકોર્ડ વર્ષ- ૨૦૧૨ના શ્રી રમતનો વર્ષ- ૨૦૧૧માં રેકોર્ડ ૩૬.૨૬ હતો. ઘણાં જિલ્લાની ખેલાડી અર્પણા એસ. પિલ્લાઈએ ૩૩.૭૫નો રેકોર્ડ નોંધાવી બ્રેક કર્યો છે.

બેલમહાકુબની લોન ટેનીસ સ્પર્ધામાં સુવર્ણચંદ્રક મેળવતી વૈદેહી ચૌધરી

ગાંધીનગર શહેરના સેક્ટર-૨૮માં આવેલી શાંતિનિકેતન પ્રાથમિક શાળામાં અભ્યાસ કરતી વૈદેહી ચૌધરીએ તાજેતરમાં બેલમહાકુબ લોન ટેનીસ સ્પર્ધામાં ઉત્કૃષ્ટ દેખાવ કરી સુવર્ણચંદ્રક પ્રાપ્ત કર્યો છે. બેલ મહાકુબમાં લોન ટેનીસ રમતમાં અંડર-૧૬માં ગાંધીનગરની શાંતિનિકેતન પ્રાથમિક શાળાની વિદ્યાર્થીની વૈદેહી ચૌધરીએ ભાગ લઈ વિજય પ્રાપ્ત કર્યો છે. લોન ટેનીસ સ્પર્ધામાં સુરતના અને અમદાવાદના સ્પર્ધકોને હરાવી વૈદેહી ચૌધરીએ કાર્ડનલમાં જીત હાંસલ કરી છે. મુખ્યમંત્રીના હસ્તે વિજેતા વૈદેહીને ગોલમેડલ આનાયત કરવામાં આવશે. શાળાના આચાર્ય બિપિનીભાઈ રાવલે વિજેતા ખેલાડીની આ સિદ્ધિને બિરદાવી હતી અને અભિનંદન પાઠવ્યા હતા.

ગાંધીનગર શહેરના સેક્ટર-૨૮માં આવેલી શાંતિનિકેતન પ્રાથમિક શાળામાં અભ્યાસ કરતી વૈદેહી ચૌધરીએ તાજેતરમાં બેલમહાકુબ લોન ટેનીસ સ્પર્ધામાં ઉત્કૃષ્ટ દેખાવ કરી સુવર્ણચંદ્રક પ્રાપ્ત કર્યો છે. બેલ મહાકુબમાં લોન ટેનીસ રમતમાં અંડર-૧૬માં ગાંધીનગરની શાંતિનિકેતન પ્રાથમિક શાળાની વિદ્યાર્થીની વૈદેહી ચૌધરીએ ભાગ લઈ વિજય પ્રાપ્ત કર્યો છે. લોન ટેનીસ સ્પર્ધામાં સુરતના અને અમદાવાદના સ્પર્ધકોને હરાવી વૈદેહી ચૌધરીએ કાર્ડનલમાં જીત હાંસલ કરી છે. મુખ્યમંત્રીના હસ્તે વિજેતા વૈદેહીને ગોલમેડલ આનાયત કરવામાં આવશે. શાળાના આચાર્ય બિપિનીભાઈ રાવલે વિજેતા ખેલાડીની આ સિદ્ધિને બિરદાવી હતી અને અભિનંદન પાઠવ્યા હતા.

પી. કે. ચૌધરી મહિલા આર્ટ્સ કોલેજમાં આર.ટી.આઈ. અંગે સેમિનાર યોજાયો

ગાંધીનગર, તા. ૧૨
ગાંધીનગરના સેક્ટર-૭માં આવેલી પી. કે. ચૌધરી મહિલા આર્ટ્સ કોલેજમાં સી.ડબલ્યુ.ડી.સી. અંતર્ગત એક અંતર્ગત એક દિવસનો આર.ટી.આઈ. વિષય પર સેમિનાર યોજાયો હતો. સેમિનારમાં કોલેજની ૩૦૦ જેટલી વિદ્યાર્થીનીઓ જોડાઈ હતી. અને રાઈટ ટુઈન્ફર્મશન અંગે માહિતી મેળવી હતી.

કાર્યરત (કોલેજ એટ વિમેન્સ ડેવલપમેન્ટ સેલ) (સી.ડબલ્યુ.ડી.સી.) અંતર્ગત એક દિવસીય રાઈટ ટુ ઈન્ફર્મશન (આર.ટી.આઈ.) વિષય પર પરિસંવાદ યોજાઈ ગયો જેમાં સરદાર પટેલ લોક પ્રશાસન કેન્દ્ર, ઈસરોના આયોજન હેઠળ પી. જે. દેરાસરી અને એસ. એ. જોશીપુરાએ આર.ટી.આઈ. અંગે માહિતી આપી હતી. ૩૦૦ જેટલી વિદ્યાર્થીનીઓએ આ પરિસંવાદમાં ભાગ લીધો હતો. સમગ્ર કાર્યક્રમનું આયોજન પ્રિ. ડૉ. ઊર્મિલાબેન ચૌધરીના માર્ગદર્શન હેઠળ સી.ડબલ્યુ.ડી.સી.ના કન્વીનર ડૉ. લીના સ્વાઈયા અને કો-કન્વીનર પ્રા. ગીતાબેન ચૌધરીએ કર્યું હતું. સમગ્ર કાર્યક્રમને સફળ બનાવવા પ્રા. ડૉ. મીનાબેન વ્યાસ, પ્રા. સજજનબેન ચૌધરી, પ્રા. અભિષેક દરજી અને કુ. વાળદે મિતલે સહયોગ આપ્યો હતો. સરદાર પટેલ લોક પ્રશાસન કેન્દ્રના અશોકભાઈ ચૌધરી અને મેકવાનભાઈ આ પ્રસંગે ખાસ ઉપસ્થિત રહ્યા હતાં.

સ્વામી વિવેકાનંદ સ્કૂલ ખાતેથી મહાનગરપાલિકાનાં મેડીકલ તપાસ કાર્યક્રમનો પ્રારંભ

ધોરણ-૧૦ના વિદ્યાર્થીઓનો વિદાય સમારંભ પણ યોજાયો

બિરદાવતા સ્વામી વિવેકાનંદ સ્કૂલ, સેક્ટર-૨૪ને 'નાની અને શ્રેષ્ઠ શાળા' તરીકે નવાગી હતી. યુવા દિશા કેન્દ્રના અધ્યક્ષ સંજયભાઈ મહેતાએ પોતાના સ્વાગત પ્રવચનમાં સંસ્થાની પ્રવૃત્તિઓના પરિચય આપવાની સાથે 'સ્વામી વિવેકાનંદ કે પથ પર આગે

મિરદાવતા સ્વામી વિવેકાનંદ સ્કૂલ, સેક્ટર-૨૪ને 'નાની અને શ્રેષ્ઠ શાળા' તરીકે નવાગી હતી. યુવા દિશા કેન્દ્રના અધ્યક્ષ સંજયભાઈ મહેતાએ પોતાના સ્વાગત પ્રવચનમાં સંસ્થાની પ્રવૃત્તિઓના પરિચય આપવાની સાથે 'સ્વામી વિવેકાનંદ કે પથ પર આગે

આશિષ પંડ્યા, જીતુભાઈ દવે, અશોકભાઈ ત્રિવેદી ખાસ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. ગાંધીનગર મેડીકલ એસોસિએશનના પ્રમુખ ડૉ. અનિલ ચૌહાણના માર્ગદર્શન અને અનુગ્રહથી યોજાયેલા આ મેડીકલ કેમ્પમાં ડૉ. દિનેશભાઈ બારોટ, ડૉ. બિરિશ મકવાણા, ડૉ. સુનરીયા, ડૉ. શ્રેતાબેન ચૌહાણે વિશેષ સેવાઓ આપી હતી. ધોરણ-૧૦ના વિદ્યાર્થીઓને આ પ્રસંગે વિદાય આપી આગામી પરીક્ષાઓ માટે શુભેચ્છા પાઠવવામાં આવી હતી. શાળામાં છેલ્લા દસ વર્ષથી અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થી ઉર્મંગ દેસાઈ અને નદીમ મેમણે આ પ્રસંગે પોતાના શાળા સંસ્મરણો વાગોળ્યા હતા. કાર્યક્રમને સફળ બનાવવામાં કનુભાઈ દરજી, સંગીતાબેન, હેમલતાબેન વગેરેએ ભારે જહેમત ઉઠાવી હતી.

મત સત્યતાના સાક્ષી ત્યારે જ પુરે જ્યારે આપણે પૂર્ણ તટસ્થતાથી નિર્ણય લીધો હોય

મનસા નિશ્ચય ક્વચિત્ત તત્તો વાચ્યામિથિયતે ।
કિચિત્તે કમ્પીઝ પચ્ચયાત, પ્રમાણં મે મનઃ ॥
'મનથી નિશ્ચય કર્યો પછી તે વાણી દ્વારા વ્યક્ત થાય છે. ત્યાર પછી જ કર્મ કરવામાં આવે છે. માટે મન મારા માટે પ્રમાણરૂપ છે.'

મહાભારતના નવપદમાં સત્યવાન-સાવિત્રીની કથા આવે છે. સાવિત્રીએ સત્યવાનને પતિ તરીકે પસંદ કરેલો, તેના મનને ડગાવવા નાદર તેને જણાવે છે કે સત્યવાનનું આયુષ્ય એક વર્ષ જ છે. તારે તારા નિર્ણયની ફેર-વિચારણા જરૂર કરવી જોઈએ. આ લગ્નની તારા દુઃખમાં વધારો થશે. જવાબમાં સાવિત્રી પોતાનો નિર્ણય અફર છે તેનું મન પણ સાક્ષી પુરે છે. તેમ કહે છે. સાવિત્રીના શબ્દો દરેક વ્યક્તિએ બરાબર વિચારવા જેવા છે. સમાજ વ્યક્તિના વિચારોને તથા આનુશંગિક નિર્ણયોને વારંવાર પડકારે છે. નિર્ણયોમાં ફેર કરવા અથવા તો છોડી દેવા દુઃખાણ કરતો હોય છે. દરેક નાના મોટા પ્રશ્ન પર સમાજમાં પરસ્પર વિરોધી, મંતવ્યો વ્યક્ત થતા રહે છે. તદ્દન નિકૃષ્ટ વિગતોને પણ સારી રીતે સત્ય છે તેવું કહી, તે માટે ગેરવાજબી સલાહ આપનારા પણ સમાજમાં ફૂટી નીકળે છે. તાજેતરમાં અફઝલ ગુરૂ જેવા ત્રાસવાદીની તરફેણ કરનાર - તેને ફાંસી ન આપાવી જોઈએ તેવી દલીલો કરનાર મળી આવ્યા છે. સારા નરસાનો વિવેક ભુલનારા, પોતાને રેશનાલીસ્ટ માનનારા, માણસો સંવેદનશીલ બાબતોમાં સામાન્ય અભિપ્રાયની તદ્દન વિપરિત સૂચનો પણ કરતાં હોય છે. આવા વખતે જો પોતાના મનને પ્રમાણભૂત ન માનવામાં આવે તો નિર્ણય દાલો પડી જાય છે. પરિણામે નુકશાન થાય છે.

લેવાયેલા નિર્ણયને કાર્યાવિહિત કરવામાં વ્યક્તિની ક્ષમ્તી થતી હોય છે. કોની સલાહ માનવી કે ન માનવી તે જે - તે વ્યક્તિ પર નિર્ભય છે. સમાજમાં લોકો ગમે તે બોલતાં હોય પણ વ્યક્તિ માટે તો તેના પોતાના મનની નિર્ણયને અમલમાં મૂકવા પગલાં લેવા જોઈએ. કદાચ એ નિર્ણય ભૂલ ભરેલો હતો તેવું પછીના બનાવોથી સાબિત થાય તો પણ વધારે પસ્તાવું ન પડે. કોઈની ખોટી દોરવણીથી દોરવાઈ ગયા હતા તેવું ન લાગે. આપણો નિર્ણય હતો તે આપણે સહન કરવું પડે તેવું આશ્વાસન રહે. આ

ઉપરાંત ભવિષ્ય માટે વધારે જાગૃત રહેવાય. પ્રશ્ન પરનું જે ચિંતન તે સાચી દિશામાં થતું જોઈએ તેવો પાઠ પણ મળે. લોકોની સલાહથી પોતાના મનને અવગણી જો નિર્ણય લીધો હોય અને તે ખોટો સાબિત થાય તો પસ્તાવાનો પાર ન રહે. પોતાની જાત પરનો અવિશ્વાસ પતનને નોતરે છે, તે યાદ રાખવું.

સાવિત્રીનું આ કથન અનેક રીતે વિચાર-પ્રેરક છે. હાલમાં મહિલા સશક્તિકરણની ચર્ચા વધારે પ્રમાણમાં થવા લાગી છે. તાજેતરમાં બનાવોથી સત્યાજ્ઞ જાગૃત થયો અને મહિલાઓમાં સંસ્કારનો પ્રશ્ન ઉભર્યો. પરંતુ બાહ્ય સંસ્કાર માત્ર બાહ્ય જ હોય છે. મહિલાઓને બાહ્ય સંસ્કારની જરૂર છે તેના કરતાં આત્મબળની વધારે જરૂર છે. બળાત્કારની કે છેડતી જેવા બનાવો નજરે ચઢે છે પણ ઘરોમાં કે ઓફીસોમાં પણ તેના નિર્ણયની કોઈ અસર થતી નથી. કારણ મહિલાઓ તુરંત પોતાનો નિર્ણય બદલાવે છે. જો આત્મ-નેજે દિપ્તિ હોય તો તે પોતાના નિર્ણય પર અડગ રહી સો પાસે તેનો સ્વીકાર કરાવે. અભ્યાસ-લગ્ન-સંતાનના જન્મ તથા તેના ઉછેર જેવા પ્રશ્નો પર મહિલાઓ પોતાના મનને પ્રમાણભૂત માની તે પ્રમાણે વર્તવા તૈયાર થાય તો સમાજમાં આને સ્વીકાર લગનો, અને ઘૂણાહત્યા જેવા બનાવો ન બને.

પોતાના મનને પ્રમાણભૂત માનવામાં કોઈ દેવ નથી. ઘણીવાર સમાજની ટોચની વ્યક્તિઓને મનને -ચલિત કરી દે તેવી લોભામણી ઓફરો મળતી હોય છે. કેટલાક ભેરોમાં તો જવાબદાર વ્યક્તિઓ નિર્ણય બદલાવવામાં ભારે દબાણ પણ કરાય છે. આવા વખતે શાસનકર્તાઓ પોતાના નિર્ણયને જો વળગી રહે તો એ સમાજમાં હિતમાં હોય છે. મનની પ્રમાણિક વિચારધારાથી લેવાયેલ નિર્ણય સમાજમાંથી બહાર-અપ્રમાણિકતા તથા લાંચ-રૂચિત જેવા દુષ્પણો પર અસર પાડે છે. સમાજમાં આવા દુષ્પણો ફેલાવે છે તેનું કારણ શાસન કોઈ નિર્ણય લેતું નથી અને જો નિર્ણય લે છે તો તે વારંવાર બદલાવ્યા કરે છે. અમલમાં ઢીલાશ રાખે છે. મનમાં નબળાં માણસો જ આ પ્રકારના દબાણમાં આવી જાય છે. કવિ નમ્મિદે આવા દાહી મનોવૃત્તિ માટે કહ્યું છે. 'હજી સમય નથી આવિયો, કો દિન ગાળે, જન બહાનું કરે, અર્થ નવ સરે...'

માનવ મન અતિ સંવેદનશીલ અને વિચારશીલ છે. કોઈ પણ એક પ્રશ્ન પર તે વારંવાર તર્કો લડાવતું જ રહે છે. પ્રશ્નોના વિવિધ પાસાંઓ પર, તેનાથી થનારી અસરો પર. સારા માઠા પરિણામ પર, મનના ઊડાણમાં સતત ચિંતન થતું રહે છે. પણ એક વાર આ તમામ પ્રક્રિયા પુરી થઈ જાય તે અંતિમ નિર્ણય લેવાય તો પછી તે નિર્ણયને માન્ય ગણી કાર્યમાં મુકવો જોઈએ. નિર્ણય લેવાયો પછી તેને અભિભવ્યકિત મળે છે. આ ગાળો અતિ મહત્વનો છે. જ્યાં સુધી તમારો નિર્ણય બહાર ન પડે, મનની ગુણમાં હોય, ત્યાં સુધી એ તમારો છે. પણ એકવાર વાત જાહેરમાં મુકાઈ ગઈ પછી તેનો હવાલો સમાજ લઈ લે છે. એ ચર્ચાનો વિષય બને છે. સલાહ-સૂચનો અને દબાણનો સામનો કરવા, તમારો નિર્ણય યોગ્ય અને સાચો છે. તેવો બચાવ કરવા માટે તમારે સજજ થવું પડે છે. સાવિત્રી નાદરજીને સ્પષ્ટ કહે છે. 'મેં મારા મનને પુછીને નિર્ણય કર્યો છે. મારા માટે મારા મનની સચ્ચાઈ જ પુરતી છે. સત્યવાનનું આયુષ્ય - ગમે તેટલું હોય - માટે મન કરવાનું નથી. કારણ આ મારો નિર્ણય છે. મારા માટે માટે માટે મન પ્રમાણભૂત છે. તેને અવગણીને હું કોઈ પગલું નહિ ભરું.'

પોતાના મન પરનો અટલ અને અડગ વિશ્વાસ એ મોટી વાત ગણાય. જેને પોતાના મન પર જ વિશ્વાસ ન હોય તેનું જીવન પણ ડામાડોળ હોય તેવી વ્યક્તિ કોઈ એક સ્થાન પર સ્થિર ન રહે. વારંવાર ધંધા-નોકરી બદલે અને પરિણામે તેની દશા તો સુભાષિત ક્ષ્મા મુજબ 'આવાના તસ્ય નચ્યન્તિ આપુવ નશ્યમેવ ચ' થાય. કહો કે 'આવાના બંધ બગડે' દરેક દુઃખમાં પર મન તો ચેતનવંતુ જ હોય છે. કારણ ચિત્તનો મૂળગત સ્વાભાવ તો સ્વચ્છ ને પવિત્ર જ રહેવાનો છે. પરંતુ આપણે ભૌતિક સ્વાર્થ માટે આ ચેતવણી લક્ષ્યમાં લેતા નથી. આત્માનો પોકાર આમ દબાઈ જાય છે અને ભૌતિકતા આગળ આવે છે. આવી વ્યક્તિના નિર્ણયો પ્રાથમિક સ્તરે સમાજ માટે તથા અંતિમ તબક્કે તેઓ પોતાના માટે નુકશાનકારક સાબિત થાય છે. સામે આવેલ લાલચને ઠોકર મારવી. મોટી 'ઓફર'નો તુરંત અસ્વીકારક કરવો. એ દેઠ મનોબળ ધરાવતાં માનવીઓ માટે સહજ હોય છે. એક શ્લોક પર ડાહ્યાવી અટકી જવાય

તો મન પછી ક્યારેક ફરી નથી ખરડાવું.
મનની દેઠતા કેળવવી અતિ કઠિન છે. આપણા તમામ શાસ્ત્રો આ વાત પરથી ભાર મુકે છે. યોગ્ય નિર્ણય લેવાની સાનુકૂળતા રહે તે માટે કેવી પ્રક્રિયા કરવી તે અંગે વિવિધ માર્ગો સૂચવાયા છે તેમાં એક બાબત તદ્દન સ્પષ્ટ છે કે વ્યક્તિએ પોતાની પ્રકૃતિ અનુસાર મનને કેળવવું જોઈએ. જેમ કે, ઈન્દ્રોવર્ત-વ્યક્તિઓ રાજકારણમાં ન ચાલે. તેણે પોતાના સ્વભાવને અનુરૂપ કાર્ય શોધી. તેવા નિર્ણયો લેવા જોઈએ. તેના પર પ્રકાર કે પ્રશ્ન પર મનમાં સંકલ્પ - વિકલ્પ થાય પણ નિર્ણય લેવાનું કાર્ય તો બુધ્ધિ કરતી હોય છે. જે નિર્ણય બુધ્ધિથી પુરતી વિચારણા પછી લેવાયા હોય તેજ પ્રમાણભૂત બને છે. ઉતાવળા, વગર, વિચાર્યે લીધેલા નિર્ણયો પ્રમાણભૂત નથી હોતા. બુધ્ધિ દરેક પ્રશ્ન પર ઊંડો વિચાર કરે છે. અગાઉના આવા જ ઉદાહરણો સાથે સરખામણી કરે છે તે પછી 'દાયલ અને ઓર' મેથડથી ચોક્કસ ઊતરે ને પછી તેને કાર્યમાં ઉતારવું જોઈએ. વાણીની અભિવ્યક્તિ પણ મહત્વની છે. "Think twice before you speak" એ કહેલ વારંવાર યાદ રાખવી કારણ માણસ જેવું વિચારે છે તેવું બોલે ને જેવું બોલે તેવું કર્મ કરે... આમ કર્મનો આધાર વિચાર તત્ત્વ સાથે છે. છવટે એક મહત્વની યાદ રાખવા જેવી વાત એ છે કે આપણા નિર્ણય પર કોઈની સીધી કે અડક કરી અસર તો નથી ને તપાસી લેવું. ગુરૂ, ગ્રંથ કે આદર્શ વ્યક્તિ. આ સીમાં વિચારો આપણા ચિત્ત પર છવાયેલા હોય છે. તેથી જાણ્યે - અજાણ્યે તે વિચારોને અનુસરી કે તેના પ્રભાવમાં આવી નિર્ણય લેતા હોઈએ છીએ. આમાં મોટો દોષ એ કે નિર્ણય લેવા હોઈએ છીએ. આમાં મોટો દોષ એ કે નિર્ણય આપણને નથી હોતો - ને આપણે ભૂલમાં આપણો માની લઈએ છીએ. મન સત્યતાના સાક્ષી ત્યારે જ પુરે જ્યારે આપણે પૂર્ણ તટસ્થતાથી નિર્ણય લીધો હોય. સાંપ્રત સમયમાં વિદ્યાર્થીઓને પોતાના આગળના અભ્યાસ માટે લાઈનની પસંદગીનો સલાહ હોય કે યુવાનો માટે લગ્નનો પ્રશ્ન હોય. જો જોતે પુરી રીતે વિચારી નિર્ણય કરે તો પસ્તાવાનો સમય આવતો નથી. પ્રથમ તબક્કે મન - આપણો આત્મા આપણને સત્યના માર્ગે જ દોરતો હોય છે. અને તેને અનુસરવું જ હિતાવહ છે.

સંસ્કાર ચિંતન
- અર્નલ. ન. વ્યાસ